
Den nya skollagen

- Förslaget syftar till:
 - **Modern och förbättrad rättslig struktur**
 - **Sammanhållen reglering**
 - **Anpassning till utvecklingen på skolområdet**
-

Den nya skollagen

- 1. Inledande bestämmelser**
- 2. Huvudmän och ansvarsfördelning**
- 3. Barnens och elevers utveckling mot målen**
- 4. Kvalitet och inflytande**
- 5. Trygghet och studiero**
- 6. Åtgärder mot kränkande behandling**
- 7. Skolplikt och rätt till utbildning**
- 8. Förskolan**
- 9. Förskoleklassen**
- 10. Grundskolan**
- 11. Grundsärskolan**
- 12. Specialskolan**
- 13. Sameskolan**
- 14. Fritidshemmet**
- 15. Allmänna bestämmelser om gymnasieskolan**
- 16. Utbildning på nationella program i gymnasieskolan**
- 17. Utbildning på individuella program i gymnasieskolan**
- 18. Allmänna bestämmelser om gymnasiesärskolan**
- 19. Program i gymnasiesärskolan**
- 20. Kommunal vuxenutbildning**
- 21. Särskild utbildning för vuxna**
- 22. Utbildning i svenska för invandrare**
- 23. Entreprenad och samverkan**
- 24. Vissa särskilda utbildningsformer**
- 25. Annan pedagogisk verksamhet m.m.**
- 26. Tillsyn m.m.**
- 27. Skolväsendets överklagandenämnd**
- 28. Överklagande**
- 29. Övriga bestämmelser**

Den nya skollagen

- Propositionen lämnades till riksdagen den 23 mars 2010. Riksdagsbeslut våren 2010.
 - Den nya lagen börjar gälla den 1 augusti 2010 och börjar tillämpas den 1 juli 2011.
-

Principiella förslag

- Gemensam reglering oavsett huvudman
 - ***Utgångspunkten skiftas till att fristående skolor omfattas av samma regler som skolor med offentlig huvudman***
 - ***Undantag ska kunna medges för fristående skolor med viss pedagogisk inriktning avseende lärarbehörighet, skolans val, betygssättning och kursplaner***
-

Principiella förslag

- Gemensam reglering mellan skolformer
 - ***Strävan har varit att införa gemensam reglering då det är möjligt och lämpligt***
 - ***Skapar en enhetlig struktur där reglerna blir lättare att tillämpa***
-

Principiella förslag

- Stärkt rättssäkerhet genom ökade möjligheter att överklaga.
 - ***Beslut om åtgärdsprogram***
 - ***Nekad skolplacering i kommunal skola med hänvisning till betydande ekonomiska eller organisatoriska svårigheter. För fristående skolor betonas att man bara kan säga nej till en elev om man sökt men inte fått bidrag för en elev med omfattande stödbehov.***
-

Principiella förslag

Skolinspektionens tillsyn förstärks

- ***Starkt och tydligt lagstöd för tillsynen***
 - ***Utökade sanktionsmöjligheter***
 - ***Strävan efter att så långt som möjligt ha lika sanktioner för kommunala och fristående huvudmän.***
-

Andra större förändringar

- Begreppet förskolechef införs i lagen
 - ***Motsvarar rektor i skolan***
 - ***Samma behörighetskrav som för rektorer***
-

Andra större förändringar

Timplanen ska finnas kvar.

- ***Bemyndigande för regeringen att utfärda föreskrifter om undantag.***
 - ***Skolinspektionen ska kunna meddela dispens i enskilda fall.***
 - ***Huvudmannen måste kunna visa skälen för ansökan samt hur de ska säkerställa kvalitet i verksamheten.***
 - ***Skolinspektionen ska särskilt följa de skolor som fått dispens.***
 - ***De skolor som ingår i försöksverksamheten samt fristående skolor behöver inte ansöka, bara anmäla.***
-

Andra större förändringar

- Tillgång till skolbibliotek
 - ***Bestämmelse i skollagen om tillgång till skolbibliotek.***
 - ***Omfattar såväl offentliga som fristående huvudmän.***
 - ***Uttrycklig skrivning om att även särskola, specialskola och sameskola omfattas.***
-

Andra större förändringar

- Elevhälsan införs som begrepp
 - ***Bygger i allt väsentligt på "Hälsa, lärande och trygghet" (prop. 2001/02:14).***
 - ***Krav på att det, förutom skolläkare och skolsköterska, även ska finnas tillgång till kurator och psykolog.***
-

Andra större förändringar

- Kvalitetsarbete
 - ***Avreglering genom att krav på kvalitetsredovisning och skolplaner (samt antagligen även lokala arbetsplaner) tas bort.***
 - ***Ny reglering om krav på systematiskt kvalitetsarbete som ska dokumenteras***
-

Andra större förändringar

- Modersmålsstöd/Undervisning
 - ***Dagens bestämmelser om modersmålsstöd i förskola och modersmålsundervisning flyttas till lag***
 - ***Ny reglering om modersmålsstöd i förskoleklassen***
 - ***Regleringen för förskoleklass utformad på samma sätt som för förskola***
-

Andra större förändringar

- Befrielse från undervisning
 - ***Dagens utrymme för befrielse snävas in avsevärt.***
 - ***Det ska krävas synnerliga skäl och befrielse får bara medges vid enstaka tillfällen per läsår.***
-

Andra större förändringar

- **Ökad fokus på trygghet och studiero**
 - ***Ökat utrymme för disciplinära åtgärder i de obligatoriska skolformerna***
 - ***Skriftlig varning och avstängning införs i de obligatoriska skolformerna***
-

Andra större förändringar

- Näringsriktig skolmat
 - *I skollagen införs ett krav på att skolmaten ska vara näringsriktig.*
 - *Begreppet näringsriktig definieras inte.*
-

Andra större förändringar

- Reglering av antagningstester till grundskolan
 - *Regeringen ges bemyndigande att utfärda föreskrifter*
 - *Tester får användas fr.o.m. åk 7 och fr.o.m. åk 4 om det finns särskilda skäl*
 - *Tester får förekomma i alla ämnen.*
 - *Närhetsprincipen får åsidosättas.*
 - *Ska krävas ansökan och godkännande i varje enskilt fall*
-

Förändringar i 1 kap

- Tydligare koppling till internationella konventioner m.m.
 - Definition av centrala begrepp: elev, enskild, fristående skola (förskola och fritidshem), förskole- och skolenhet, undervisning och utbildning
 - Konfessionella inslag får inte förekomma inom undervisning, endast inom utbildningen i övrigt
-

Förändringar i 2 kap. (I)

- Godkännande och rätt till bidrag av fristående huvudmän i ett beslut.
 - Lagreglering av kommunalt ägande i fristående skolor
 - Skolinspektionen godkänner alla fristående förskoleklasser.
 - Begreppet förskolechef införs i lagen.
 - Tydligare lagregler om rektors (och förskolechefs) ansvar samt beslutanderätt.
-

Förändringar i 2 kap. (II)

- Elevhälsa införs som begrepp.
 - Bestämmelser om registerkontroll förs in i lagen.
 - Krav på tillgång till SYV skrivs in i lagen.
 - Tillgång till skolbibliotek.
-

Förändringar i 3 kap.

- **Tydligare skrivning om när utredning om särskilt stöd ska inledas.**
 - **Grundläggande bestämmelser om betyg förs in i lagen.**
 - **En ny bestämmelser om rättelse av uppenbart felaktiga betyg**
-

Förändringar i 4 kap.

- Avreglering av kraven på kvalitetsarbete.
 - Bestämmelse om skyldighet åtgärda brister och rutiner för klagomål
 - Grundläggande bestämmelser om formerna för och innehållet i inflytande (bl.a. forum för samråd.)
 - Lokala styrelser
-

Förändringar i kap. 5

- Ny ansats – samlad reglering om arbetsmiljö, trygghet och studiero m.m.
 - Regler om rektors och lärares befogenhet att vidta åtgärder i "akuta" situationer.
 - Ökat utrymme för disciplinära åtgärder i de obligatoriska skolformerna.
 - Regleringen identisk i fristående och kommunala skolor. Möjligt överklaga avstängning gäller därmed även i fristående skolor.
-

Förändringar i 6 kap.

- En anmälningssplikt införs för lärare och annan personal vid misstanke om kränkande behandling enligt skollagen eller trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567).
-

Förändringar i kap. 7

- Utökade krav på utredning inför mottagande i särskolan och specialskolan.
 - Förlängd skolplikt i vissa fall
 - Mindre utrymme till befrielse från obligatoriska inslag i undervisningen
 - Mer långtgående rätt att slutföra utbildningen efter skolpliktens fullgörande.
-

Bidrag på lika villkor

- Kommunala bidrag till enskild verksamhet ska bestämmas efter likabehandlingsprincipen (prop. 2008/09:171)
 - Bidraget (grundbeloppet) ska omfatta kostnadsposterna undervisning, läromedel och utrustning, elevvård och hälsovård, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader.
 - För elever i behov av särskilt stöd (samt modersmålsundervisning) ska även utgå ett tilläggsbelopp
-

Bidrag på lika villkor

- Beslut om bidrag ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol
 - Kommunen ska kunna redovisa hur bidraget beräknats
 - Budgeten ska vara utgångspunkten. Om ytterligare resurser skjuts till under budgetåret ska motsvarande tillskott även ges till de fristående skolorna.
 - Ingen möjlighet dra in bidrag till fristående skolor om nedskärningar i kommunal verksamhet sker under budgetåret
-

Undervisning

- Samtliga kostnader för skolans undervisande personal, arbetslivsorientering och stödåtgärder. I beloppet ska även ingå kostnader för kompetensutveckling och liknande kostnader
-

Läromedel och utrustning

- Kostnader för läroböcker, litteratur och skolbibliotek
 - Kostnader för datorer och andra maskiner som används i undervisningen
 - Kostnader för licenser och andra IT-kostnader för personal och elever
 - Kostnader för lägerskola, utflykter, studiebesök m.m.
-

Elevvård och hälsovård

- Kostnader för sådan elevvård och hälsovård som inte tillhandahålls av undervisande personal

Måltider

- Kostnader för personal, livsmedel, transporter, förbrukningsmaterial och därmed sammanhängande administration samt liknande kostnader.
 - Ersättning till en fristående gymnasieskola ska omfatta skolmåltider om sådan ersättning lämnas till kommunens gymnasieutbildning
-

Måltider

- Kommunens bidrag till en fristående gymnasieskola ska innefatta ersättning för skolmåltider om sådan ersättning lämnas till kommunens gymnasieutbildning.
 - En fristående gymnasie- eller gymnasiesärskola vars bidrag från en elevs hemkommun innefattar ersättning för skolmåltider får inte ta ut någon måltidsavgift från den elev som bidraget avser.
-

Administration och Moms

- Administrativa kostnader ska ersättas med ett schablonbelopp om tre procent av grundbeloppet

 - Kompensation för moms bör lämnas enligt den s.k. sexprocentsregeln
-

Lokalkostnader

- Lokalkostnader ska avse kostnader för hyra, driftskostnader, inventarier som inte är läromedel, kapitalkostnader i form av ränta på lån och liknande, dock inte kostnader för amortering.
-

Lokalkostnader

- Ersättning för lokalkostnader ska motsvara kommunens genomsnittliga lokalkostnader/ elev i motsvarande verksamhet

 - Om det finns särskilda skäl ska ersättning motsvara en fristående skolas faktiska kostnader, förutsatt att de är skäliga.
-

Tilläggsbelopp

- **För elever med omfattande behov av särskilt samt för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning stöd ska kommunen även betala ett tilläggsbelopp**
 - **Tilläggsbeloppet för elever i behov av särskilt stöd ska endast avse ersättning för ersättning för assistenthjälp, anpassning av skollokaler eller andra extraordinära stödåtgärder som inte har anknytning till den vanliga undervisningen**
 - **Stödåtgärder för elever med stora inlärningssvårigheter beroende på språkliga eller sociala faktorer**
-

Modersmålsundervisning

- Om kommunen erbjuder modersmålsundervisning i förskoleklass ska de även betala motsvarande bidrag till fristående skolor för sådan verksamhet.
-

Vissa gymnasiefrågor

- Bidrag till en fristående gymnasieskola ska lämnas i den omfattning som motsvarar en fullständig gymnasieutbildning, dvs. 2 500 gymnasiepoäng.
 - Riksprislistan för gymnasieskolans nationella program ska endast tillämpas för sådana utbildningar som kommunen inte själv erbjuder.
 - Egna schabloner för elever i gymnasiesärskolan
-

Vissa gymnasiefrågor

- Föreskrifter ska meddelas om särskilda bidragsbelopp i riksprislistan för de nationellt fastställda inriktningarna musik inom det estetiska programmet samt för transport och logistik inom fordonsprogrammet.
 - För en elev som genomgår utbildning på ett individuellt program ska elevens hemkommun betala det belopp som överenskommits med skolan. Dagens krav på hänsyn till skolans åtagande och elevens behov tas bort.
-

Tidpunkt för utbetalning m.m.

- Skolverket får möjlighet utfärda föreskrifter om skyldighet för fristående skola ange ett datum för start.
 - Bidraget ska fastställas för kalenderår.
 - För elever som startar i augusti ska bidraget betalas fr.o.m. juli
-

Redovisning av beräkning

- En kommun som lämnar bidrag för ett barn eller en elev i en fristående skola eller i en enskild verksamhet ska för skolan eller den enskilda huvudmannen kunna redovisa hur bidraget har beräknats.
 - Det måste tydligt av bidragsbeslutet framgå att alla kostnadsposterna är inkluderade samt hur de räknats fram.
 - Hur detta ska ske dock upp till kommunerna.
-

Överklagande

- Överklagande till förvaltningsdomstol
 - Överklagande såväl av bidragets storlek samt beslut om att inte lämna tilläggsbelopp
 - Domstolen kan fastställa nytt belopp.
-

Förändringar i kap. 8

- Syftesbestämmelse med koppling till övriga skolformer.
 - Modersmålsstöd i lag.
 - Utvecklingssamtal minst en gång/halvår.
-

Förändringar i 9 kap. (I)

- Förskoleklassen ska alltid vara avgiftsfri
 - Eleverna ska alltid utan kostnad ha tillgång till böcker och andra *lärverktyg*.
 - Tillägg till bestämmelse om avgiftsfrihet med innebörd att vissa mindre kostnader för skolresor m.m. får förekomma i enstaka fall, förutsatt att de är frivilliga.
-

Förändringar i 9 kap. (II)

- Samma krav på modersmålsstöd som i förskola.
 - Utvecklingssamtal minst en gång/termin.
 - Bestämmelse om rätt gå kvar läsåret slut införs
 - Rätt tas emot i annan kommuns förskoleklass om man p.g.a. sina personliga förhållanden har särskilda skäl.
 - Bestämmelsen om skolplacering anpassas till att eleverna i normalfallet oftast fortsätter i grundskolan vid samma skolenhet.
-

Förändringar i 10 kap. (I)

- Ämneskatalog i lagen.
 - Möjlighet till dispens från timplanen.
 - Grundläggande bestämmelser om modersmålsundervisning lyfts upp till lag.
 - Regeringen får utfärda föreskrifter om antagningstester.
-

Förändringar i 10 kap. (II)

- Utökad rätt till skolskjuts om det kan ske utan ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser för kommunen (annan kommunal skola eller fristående skola).
 - Fristående skolor får möjlighet att begränsa sig till elever som är i behov av särskilt stöd samt vissa elever för vilka utbildningen är särskilt anpassad.
 - Bestämmelsen om kommunens rätt till insyn inskränks så att det inte längre finns någon skyldighet att delta i kommunala uppföljningar och utvärderingar.
-

Förändringar i 11 kap.

- Grundsärskolan blir en egen skolform.
 - Ökade möjligheter till flexibilitet i utbildningen.
 - 9 åk och samma antal timmar GUT som i grundskolan.
-

Förändringar i 12 och 13 kap.

- Möjlighet upprätta särskilda kursplaner för utvecklingsstörda elever i specialskolan.
 - Huvudmannen ansvarig för anordnande av förskoleklass och fritidshem.
 - Frågan om fristående sameskolor ska utredas vidare.
-

Förändringar i 14 kap.

- Enligt huvudregeln är det den kommun där eleven går i skola som ska anordna fritidshem. För elever i fristående skolor hamnar dock ansvaret på hemkommunen, i de fall den fristående skolan inte anordnar fritidshem.
 - Plats ska enligt huvudregeln tillhandahållas så snart det finns behov.
-

Förändringar i 15-17 kap.

- Här har bestämmelserna från Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan (prop. 08/09:199) arbetats in i 15 kap. (*Allmänna bestämmelser om gymnasieskolan*) och 16 kap. (*Utbildning på program i gymnasieskolan*). I 17 kap. finns bestämmelser om utbildning på introduktionsprogram.
-

Varför reformera gymnasieskolan?

- **För många elever hoppar av eller avslutar gymnasiet utan att ha nått målen.**
 - **Det lokala friutrymmet har, alltför ofta, använts för att sänka krav.**
 - **Eleverna är inte tillräckligt väl förberedda för fortsatta studier och för yrkeslivet.**
-

Åtta viktigaste förändringarna

- Högre behörighetskrav till gymnasiet.
 - Mer tid för yrkesämnen, mindre för allmänteori, på yrkesprogrammen.
 - Valfriheten stramas upp.
 - Yrkesexamen och högskoleförberedande examen införs.
 - Lärlingsutbildning införs.
 - Historia blir obligatoriskt.
 - Skärpta krav för grundläggande högskolebehörighet.
 - Näringslivet ges inflytande över yrkesutbildningen.
-

Ds om särskilda program och behörighet till yrkesprogram

- Utbildningsdepartementets förslag: fem särskilda program som ersätter IV
 - Preparandutbildning
 - Programinriktat individuellt val (PRIV)
 - Yrkesintroduktion
 - Individuellt alternativ
 - Språkintroduktion
-

Behörighetsregler till yrkespr.

- Godkänt i Sv, Eng, Ma samt ytterligare minst 5 ämnen

Förändringar i 18 kap och 19 kap. (I)

- Ett antal förslag som syftar till att öka flexibiliteten i utbildningen samt närmare koppla ihop utbildningen i gymnasiesärskolan med gymnasieskolan, t.ex. individuella studieplaner, utvecklingssamtal och närvaroplikt samt flera förslag om utbudet av utbildningar och innehållet i utbildningen.
-

Förändringar i 18 och 19 kap. (II)

- En översyn av gymnasiesärskolan pågår (Dir. 2009:84) utifrån förslagen i propositionen *Högre krav och kvalitet i gymnasieskolan* (2008/09:199)
-

Förändringar i 20-22 kap.

- Utrymmet för konkurrenskomplettering blir snävare
 - Elever som läst yrkesprogram får rätt till gymnasial vux för att komplettera högskolebehörighet
 - byter namn till särskild utbildning för vuxna.
 - Sfi byter namn till *Utbildning i svenska för invandrare*.
 - Krav på individuell studieplan.
 - Den nya betygsskalan införs.
-

Förändringar i 23 kap.

- Befintliga regler om entreprenad och samverkan förtydligas och läggs samman i ett kapitel i skollagen.
 - Fristående gymnasieskolor får möjlighet att i samma utsträckning som kommunala skolor lägga ut undervisning på entreprenad
-

Förändringar i 24 kap.

- Rätt till utbildning på gymnasienivå vid särskilda ungdomshem inte längre behovsstyrd.
 - Ansvaret att anordna särskild undervisning för barn som vårdas på sjukhus flyttas från skolhuvudmannen till den kommun där institutionen är belägen.
 - Det ska krävas synnerliga skäl för skolpliktens fullgörande på annat sätt (hemundervisning).
-

Förändringar i 25 kap.

- Kommunerna ska sträva efter att tillhandahålla omsorg under obekväm arbetstid (nattis) i den mån det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.
 - De nya bidragsreglerna gäller även för pedagogisk omsorg
-

Förändringar i 26 kap.

- Tydligt lagstöd och förstärkta sanktionsmöjligheter för Skolinspektionens tillsyn. Strävan efter att ha lika sanktioner oavsett vem som är huvudman.
 - Sanktionstrappa införs: anmärkning, föreläggande, föreläggande med vite, tillfälligt förbud driva verksamheten vidare, återkallelse av tillstånd/ statliga åtgärder för rättelse.
 - Skolinspektionen tar över den möjlighet som regeringen idag har att vidta statliga åtgärder för rättelse när en det föreligger allvarliga och varaktiga briser hos en kommun eller ett landsting
-

Förändringar i 27 kap.

- Regler om överklagandenämndens verksamhet förs upp i lag.
 - Nya bestämmelser om muntlig förhandling.
 - Vissa nya ärendetyper tillkommer: överklagande av åtgärdsprogram och överklagande av beslut om skolplacering.
-

Förändringar i 28 kap.

- Alla överklagandebestämmelser enligt lagen samlas på ett ställe.
 - Utökade överklagandemöjligheter: åtgärdsprogram, avstängning i obligatoriska skolformer m.m. Reglerna om överklagande blir direkt tillämpliga även på beslut i fristående skolor.
-

Förändringar i 29 kap.

- Rätten till utbildning för barn som inte är bosatta i landet regleras i skollagen.
 - Förtydligande om att autism i sig inte är likställt med utvecklingsstörning i lagens mening.
 - Talerätt för ungdomar som fyllt 16 år i ärenden enligt lagen.
 - Fristående skolor skyldiga lämna slutbetyg och motsvarande till lägeskommunen.
-